COST YSMYGU YNG NGHYMRU

Darlun 2022/23

Mae ysmygu yn niweidio iechyd, yn dyfnhau anghydraddoldeb ac yn costio biliynau i Gymru bob blwyddyn.

GIG CYMRU NHS WALES | Iechyd Cyhoeddus Cymru | Public Health Wales

Cost Ysmygu yng Nghymru

£1.56 Biliwn

yn 2022/23

Cost fesul person £499

Cost fesul oedolyn £622

Cost fesul oedolyn sy'n ysmygwr £4,661

Baich ychwanegol heb ei gynnwys yn y £1.56 biliwn

Nid yw'r ffigur hwn yn cynnwys cost llawer uwch colledion ansawdd bywyd sy'n gysylltiedig ag iechyd (blwyddyn fywyd a addaswyd yn ôl ansawdd), yr amcangyfrifir ei bod rhwng: **£2.86 biliwn** a **£10.03 biliwn** ar draws cwrs bywyd.

Dyna lawer o welyau ysbyty, cadeiriau gwag yn y gwaith, ac wyrion yn tyfu i fyny heb eu teidiau a'u neiniau.

Cyffredinrwydd Ysmygu yng Nghymru

Mae ysmygu yn parhau i fod wedi'i ddosbarthu'n anghyfartal ledled Cymru

Yn ôl Rhyw

Mae **13.8%** o ddynion yn ysmygu

Mae **13.0%** o fenywod yn ysmygu

Yn ôl Amddifadedd

22.6% yn yr ardaloedd mwyaf amddifad (Cwintel 1)

6.8% yn yr ardaloedd lleiaf amddifad (Cwintel 5)

Golwg ar Anghydraddoldeb

Mae'r ardaloedd mwyaf amddifad yn ysgwyddo bron i deirgwaith baich ysmygu yr ardaloedd lleiaf amddifad.

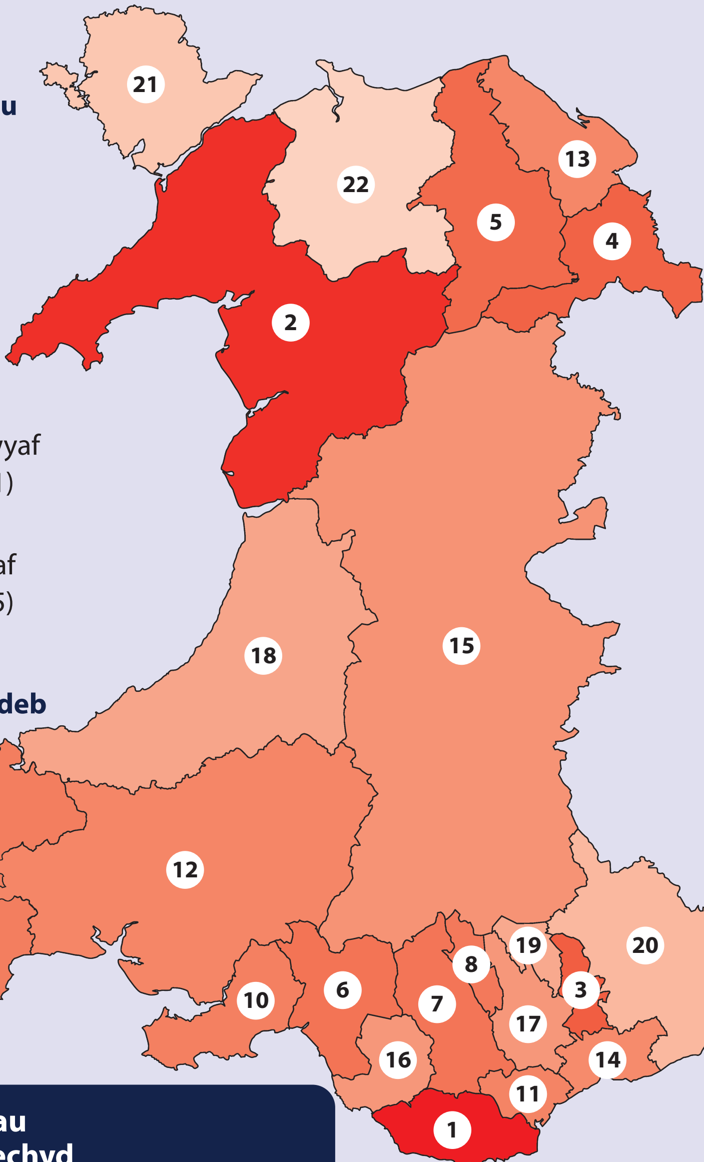

Cyffredinrwydd ysmygu (%) yn ôl awdurdod lleol (oedolion 18+ oed)

1	Bro Morgannwg	19.3
2	Gwynedd	18.4
3	Torfaen	16.2
4	Wrecsam	15.8
5	Sir Ddinbych	15.2
6	Castell-nedd Port Talbot	14.7
7	Rhondda Cynon Taf	14.6
8	Merthyr Tudful	14.2
9	Sir Benfro	14.0
10	Abertawe	13.9
11	Caerdydd	13.6
12	Sir Gaerfyrddin	13.4
13	Sir y Fflint	13.3
14	Casnewydd	13.0
15	Powys	12.4
16	Pen-y-bont ar Ogwr	12.1
17	Caerffili	12.1
18	Ceredigion	10.9
19	Blaenau Gwent	10.7
20	Sir Fynwy	9.7
21	Ynys Môn	8.6
22	Conwy	7.8

Cyffredinrwydd uchaf: Bro Morgannwg (19.3%)

Cyffredinrwydd isaf: Conwy (7.8%)

Mae Ysmygu yn Dyfnhau Anghydraddoldebau Iechyd

Mae pobl yn yr ardaloedd mwyaf amddifad yn llawer mwy tebygol o ysmygu ac yn fwy tebygol o gael eu niweidio ganddo. Mae ysmygu yn cyfrannu at:

✘ Gostau gofal iechyd uwch a phwysau ar wasanaethau cyhoeddus
✘ Mwy o golledion cynhyrchiant a mwy o bobl yn gadael gwaith oherwydd salwch
✘ Canlyniadau iechyd gwaeth a bywydau byrrach
✘ Effeithiau ehangach ar deuluoedd a chymunedau

Dyfodol Di-fwg i Gymru

Gall polisïau cryf i reoli tybaco sy'n seiliedig ar dystiolaeth a chefnogaeth gyfartal i'r rhai sy'n ysmygu:

✔ Achub bywydau ✔ Lleihau anghydraddoldebau
✔ Gwella iechyd ✔ Arbed arian i Gymru

Mae taclo'r defnydd o dybaco yn allweddol i sicrhau Cymru decach ac iachach.

COST YSMYGU YNG NGHYMRU
Darlun 2022/23

GIG Cymru NHS Wales | Iechyd Cyhoeddus Cymru Public Health Wales

Mae ysmygu yn niweidio iechyd, yn dyfnhau anghydraddoldeb ac yn costio biliynau i Gymru bob blwyddyn.

Costau Blynyddol yn ôl Math a Rhyw (2022/23)

Mae ysmygu'n costio **£1.56 biliwn** y flwyddyn i Gymru ar draws saith maes allweddol.

	Cost	% o'r cyfanswm	Cyfran y gwrywod
Derbyniadau i'r ysbyty:	**£210.2m**	**13.5%**	**58.6%**
Presenoldeb cleifion allanol:	**£78.3m**	**5.0%**	**52.0%**
Gwasanaethau meddygon teulu:	**£71.5m**	**4.6%**	**50.7%**
Gwasanaethau presgripsiynau:	**£94.1m**	**6.0%**	**51.0%**
Gofal cymdeithasol:	**£196.2m**	**12.6%**	**50.1%**
Colli cynhyrchiant:	**£670.0m**	**42.9%**	**50.6%**
Effaith amgylcheddol:	**£241.2m**	**15.5%**	**50.6%**

Cyfanswm: **£1,561.5m** (100%) Sylwch: M = miliwn. Dangosir cyfran y gwrywod allan o 100%; mae'r ganran sy'n weddill yn gyfran y benywod.

Costau yn ôl Cwintel Amddifadedd

C1 (Mwyaf Amddifad):	**£489.8m**	(31.4%)
C2:	**£382.1m**	(24.5%)
C3:	**£300.9m**	(19.3%)
C4:	**£219.1m**	(14.0%)
C5 (Lleiaf Amddifad):	**£169.4m**	(10.9%)
Cyfanswm:	**£1,561.5m**	

Mae'r ardaloedd mwyaf amddifad yn ysgwyddo bron i deirgwaith cost yr ardaloedd lleiaf amddifad.

Costau yn ôl Awdurdod Lleol

Mae'r tri awdurdod lleol uchaf yn cyfrif am 29% o gyfanswm y costau:

1	Caerdydd	**£171.4m**
2	Rhondda Cynon Taf	**£163.1m**
3	Abertawe	**£111.7m**
	Pob awdurdod lleol:	**£1,561.5m**

Mae'r gwahaniaethau hyn yn adlewyrchu cyffredinrwydd ysmygu, maint y boblogaeth, strwythur oedran a ffactorau cymdeithasol ac economaidd ehangach.

Colledion QALY: Y Gost Gudd

Collwyd 143,264 QALY (blwyddyn fywyd a addaswyd yn ôl ansawdd) ar draws cwrs bywyd ymhlith oedolion.

Cost economaidd colledion QALY:
£20,000 fesul QALY: **£2.86bn**
£30,000 fesul QALY: **£4.30bn**
£70,000 fesul QALY: **£10.03bn**

Yn ôl cwintel amddifadedd (£20,000 fesul QALY):
C1: **£978.9m**
C2: **£704.4m**
C3: **£531.8m**
C4: **£384.7m**
C5: **£265.4m**

Mae'r ardaloedd mwyaf amddifad yn colli mwy na theirgwaith gwerth QALY o'i gymharu â'r lleiaf amddifad.

Beth Mae Hyn yn ei Olygu?

Nid mater iechyd yn unig yw ysmygu - mae'n fater o gyfiawnder cymdeithasol. Mae'n sbarduno costau enfawr, yn ehangu anghydraddoldebau ac yn cyfyngu ar botensial.

Beth Allwn Ni ei Wneud?

- ✔ Atal pobl ifanc rhag dechrau
- ✔ Helpu pob ysmygwr i roi'r gorau iddi
- ✔ Amddiffyn pobl rhag niwed tybaco
- ✔ Taclo sbardunau masnachol tybaco

Dyfodol Di-fwg i Gymru

Gall polisïau cryf i reoli tybaco sy'n seiliedig ar dystiolaeth a chefnogaeth deg i'r rhai sy'n ysmygu achub bywydau, lleihau anghydraddoldebau ac arbed arian i Gymru.